မိတ်ဆက်အစီရင်ခံစာ

ဤ 'ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာလုပ်ခဲ့သလဲ' စာအုပ်ကို သတင်းစာဆရာ ဦးပုကလေး ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ဤသတင်းစာဆရာ ဦးပုကလေး၏ ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာလုပ်ခဲ့သလဲ ထွက်ပြီးသည့်နောက်တွင် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးဆရာအတော်များများ ရေးသားခဲ့ကြပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ ပညာရေး၊ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းမှုသဘောစရိုက်၊ သတ္တိဗျတ္တိနှင့် စွန့်စွန့်စားစား တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပုံ ဘဝအစုံကို ကုံကုံလုံလုံပင် ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ပြတိုက် ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီမှအစ ဗိုလ်ချုပ်၏ အစ်ကို၊ ဗိုလ်ချုပ်၏ အတွင်းဝန်၊ ဗိုလ်ချုပ်၏ တပည့်တပန်းများပါမကျန် ရေးသားခဲ့ကြပါသည်။

သို့ရာတွင် သူတို့သူတို့သည် ဗိုလ်ချုပ်ကို တွယ်တာ၍၊ ခင်မင်၍၊ ကြောက်ချစ်ရိုသေ၍၊ လေးစား၍ စသည် စသည်ဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဆန္ဒ၊ ဒေါသ၊ ဘယာ၊ မောဟ၊ အဂတိ လေးပါး မကင်းနိုင်ဘဲ ရေးခြယ်ပြသခဲ့ကြပေသည်။ သူတို့အရေးအသားများတွင် ထူးချွန်ထက်မြက်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၊ နိုင်ငံ့အကျိုးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၊ သူရဲကောင်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ် အထိုက်အလျောက် ပေါ်လွင်လျက်ရှိသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်၏ပြကတေ့ဘဝနှင့် ခံယူချက်အပိုင်း၊ ယုံကြည်ချက်အပိုင်း၊ လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်မှုအပိုင်း၊ နည်းပရိယာယ်၊ သေနင်္ဂဗျူဟာအပိုင်း၊ နက်နဲသော တွေးခေါ်မှုအပိုင်း စသည်ဖြင့် လွယ်ကူစွာ တစေ့တစောင်း ရှုမြင်နိုင်သည့် ရုပ်လုံးထွင်းထုရာတွင်ကား ကြည်ကြည်လင်လင် ပီပီပြင်ပြင် မတင်ပြနိုင်ခဲ့ပေ။ မှိုင်းမှိုင်းအုပ်ဖုံးလျက် ရှိပါသည်။ အားနည်းကြပါသည်။ အနုစိတ်၍ တိတိကျကျ စေ့စေ့ရေရေ ထိုးဖောက်၍ မကြည့်နိုင်ခဲ့သည်နှင့်အမျှ ရေလည်း မရေးပြနိုင်ခဲ့ပေ။

ဤသတင်းစာဆရာ ဦးပုကလေးမှာမူ သတင်းစာဆရာဆိုသည့်အတိုင်း ကြည့်ရာ လေ့လာရာ မြင်ရာထင်ရာတွင် ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေးရှိသည်နှင့်အမျှ ပုဂ္ဂလမိဋ္ဌာန်လည်း မဖက်သောကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်၏ အဆောင်အရွက်၊ အလှုပ် အရှား၊ အရုန်းအကန်၊ အတိုက်အခိုက်၊ အခံအစံ စသော ပြကတေ့ဘဝရုပ်လုံးကို အပိုအလိုမရှိ အနီးကပ် လက်ပွန်းတတီး ကြည့်၍ ရေးခြယ်စွမ်းခဲ့ပေသည်။

ဦးပုကလေးသည် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ဗိုလ်ချုပ်သွားလေရာ ထက်ကြပ်မကွာ တာဝန်အရလိုက်ပါ၍ အမြင်ကိုအမြင်အတိုင်း အရှိသဘောအတိုင်း မှတ်တမ်းတင် ရေးပြခဲ့ပေသည်။ ဦးပုကလေးသည် အင်္ဂလန်သို့ 'အောင်ဆန်း အက်တလီစာချုပ်' ချုပ်ရန် သွားလေရာအစ ပင်လုံကွန်ဖရင့်တက်ရောက်ရာ အလယ်၊ ပြည်တွင်းတရားပွဲများ ဟောပြော၍ သွားရာအဆုံး အားလုံးလိုလို နေရာများသို့ သွားလေတိုင်း ဦးပုကလေး ပါခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤအတွေး၊ ဤအမြင်၊ ဤလေ့လာချက်၊ ဤသုံးသပ်ချက်နှင့် ထိုအခြေ အနေ၊ ထိုကာလ၊ ထိုသူ၏စရိုက်၊ ထိုသူ၏ အမူအကျင့်၊ ထိုသူ၏ စွမ်းရည်နှင့် အားမာန်တိုက်ပွဲခန်းတို့ကို ကနဦးဆုံး မှတ်တမ်းတင်၍ ဖော်ကျူးခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့် ဦးပုကလေးစာအုပ်သည် ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပထမဦးဆုံး ထွက်ပေါ်ခဲ့သည့်အပြင် ခိုင်လုံတိကျလှ၍ နောက်ပိုင်း မြန်မာနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစာအုပ်၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးစာအုပ်၊ မြန်မာ့တော်လှန်ရေး စာအုပ်တိုင်းလိုလိုပင် ဦးပုကလေးစာအုပ်ကို အားကိုးတကြီး အလေးအနက် တန်ဖိုးထား၍ ကိုးကားခဲ့ကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(ထွက်ခဲ့သမျှစာအုပ်များ၏ကိုးကားစာရင်းကို ပြန်ကြည့်ပါရန်။)

သို့ရာတွင် ဦးပုကလေး၏ ဤ ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာလုပ်ခဲ့သလဲ စာအုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်မှာ ကြာမြင့်လှပြီဖြစ်၍ ရှားပါးတိမ်မြုပ်လျက်ရှိပါသည်။ အဖိုးတန် မဏိဇောတ ပြည်တန်မြကဲ့သို့သော ရတနာတစ်သွယ်ကို ပြန်လည်၍ ပြည်သူ့လက်သို့ ဖော်ထုတ်ပေးသင့်သည်ဟု ရိုးသားစွာ ယုံကြည်သည့်အပြင် 'ဗိုလ်ချုပ်ဘာလုပ်ခဲ့သည်' ဆိုသော အဖြေကိုပါ အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး၏ တကယ့်အစစ်အမှန် လုပ်ရပ်အထွေထွေကို မချွတ်မယွင်း မှန်မှန်ကန်ကန် ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်လေ့လာနိုင်ရန် ရိုက်နှိပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* * *

ဤစာအုပ်

သူ့အတွေး၊ သူ့အမြင်၊ သူ့လေ့လာချက်၊ သူ့သုံးသပ်ချက်နှင့် ထိုအခြေ အနေ၊ ထိုကာလ၊ ထိုသူ၏စရိုက်၊ ထိုသူ၏ အမူအကျင့်၊ ထိုသူ၏ စွမ်းရည် နှင့် အားမာန်တိုက်ပွဲခန်းတို့ကို ကနဦးဆုံး မှတ်တမ်းတင် ဖော်ကျူးထားချက်။

ဗိုလ်ချုပ်၏ ပြကတေ့ဘဝနှင့် ခံယူချက်အပိုင်း၊ ယုံကြည်ချက်အပိုင်း၊ လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်မှုအပိုင်း၊ နည်းပရိယာယ် သေနင်္ဂဗျူဟာအပိုင်း၊ နက်နဲသည့် တွေးခေါ်မှုအပိုင်း စသည်ဖြင့် ရုပ်လုံးထွင်းထုထားရာတွင် ပီပြင် ကြည်လင်သည်နှင့်အမျှ စေ့ရေတိကျစွာ အနုစိတ် ခြယ်မှုန်းရာ၌လည်း စံထားအပ်သည်ဟုဆိုလျှင်...

(၁)

မြန်မာပြည်တွင် သတင်းစာဆရာဘဝ နှစ်ပေါင်း(၃၀)မျှ ဝါရင့်လာခဲ့သူ ‘သူရိယဦးပုကလေး’ အမည်တွင်ခဲ့၍ ယခု အစိုးရ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဌာန သတင်းစာဘက်ဆိုင်ရာတွင် အမှုထမ်းလျက်ရှိသော ဦးပုကလေး ရေးသားသည့် ‘ဗိုလ်ချုပ် ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ’ စာအုပ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သာမန်လူတစ်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း လူကို လေ့လာခြင်း အချက်အလက်ကလေးများ ပါဝင်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလေသည်။

ဤသို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အချက်အလက်ကလေးများကို ရေးသားနိုင်ခြင်းမှာလည်း ၁၉၄၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလမှသည် ၁၉၄၇ ခု၊ ဧပြီလကုန်အထိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဒလကြမ်း ခရီးပြင်းထွက်သမျှ၌ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါနိုင်သည့်အတွက်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ် မှတ်မိသေးသည်။ လွန်ခဲ့သော နိုဝင်ဘာလက ကျွန်ုပ်တို့သည် တောင်ငူမှ ပျဉ်းမနားသို့ ခရီးသွားလျက်ရှိနေစဉ် ကားပေါ်တွင် ဖုန်ကထူ၊ နေကပြင်း၍ လူတိုင်းပင် ငိုက်မျဉ်းလျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်က ‘ဦးပုကလေး၊ ခင်ဗျားခေါင်းက ဆံပင်တွေ အကုန်ဖြူနေပါကလားဗျာ’ ဟု လှမ်း၍နောက်လိုက်ရာ ဦးပုကလေးက ခပ်တည်တည်နှင့် ‘ဟာ...ဒါ ဆံဖြူတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဆံပွင့်တယ်လို့ ခေါ်တယ်’ဟု ပြန်ချေပလိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေတွင် ဝါးခနဲကျသွားလျက် အနီးရှိ ဗိုလ်ချုပ်သည်လည်း မရယ်ဘဲမနေနိုင်တော့ချေ။

တစ်ခါသော်...

‘ဦးပုကလေးရဲ့၊ ခု မြန်မာပြည်သတင်းစာဆရာတွေ ရေးသားနေ

ကြတာဟာ သူတို့စိတ်ထဲမှာ တကယ် စွဲမြဲ ယုံကြည်ချက် (Conviction) နဲ့ ရေးတာမှ ဟုတ်ကဲ့လားဗျ" ဟု ဗိုလ်ချုပ်က သူ၏စိတ်ထဲ၌ သံသယရှိတိုင်း မေးလိုက်ရာ "ဟာ…ဒီလို ကွန်ဗစ်ရှင်းတွေ ဘာတွေညာတွေရှိသူ နည်းပါတယ်။ ကိုယ်ရေးချင်တာကျရင် ဘာကွန်ဗစ်ရှင်းမှမရှိဘဲ ရေးချလိုက်တာက များတာပဲ" စသဖြင့် ရယ်ကာမောကာနှင့် ပြောခဲ့သေးသည်။

ဟာသဖြင့် လည်းကောင်း၊ သတင်းစာဆရာတို့၏ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လောကကြီးတွင် အလွန်ပျင်းရိငြီးငွေ့နေဟန်ရှိသော ဗိုလ်ချုပ်အား ဦးပုကလေးက ခရီးသွားရင်း စိတ်ရွှင်လန်းမှု၊ စိတ်ဝင်စားမှုများကို ဖန်တီးပေးခဲ့လေသည်။

ယခင်က ဦးပုကလေးသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို တွေ့ဖူး၊ မြင်ဖူးသော်လည်း နီးနီးကပ်ကပ် ရင်းနှီးစွာ တွေ့ကြုံဆက်ဆံခွင့်မရခဲ့ရာ ဗိုလ်ချုပ်နှင့် အနီးကပ်ဆုံးနေရာတွင် ခြောက်လမျှနေရသဖြင့် ပထမဆုံး ကမ္ဘာက စိုက်ကြည့်နေရသော ဗမာ့လူထုခေါင်းဆောင်ကြီးအား နီးကပ်စွာ ဆက်ဆံရေးသားခွင့်ရရာမှ ဤစာအုပ်ငယ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တော့သည်။

နန်းစွန့် ဒွက်ဘုရင် ဝေလမင်းသားဘဝနှင့် မြန်မာပြည်သို့ လာစဉ်က သတင်းစာဆရာတစ်ဦး ကလောင်သရမ်းမိ၍ တောင်အကြမ်းကျပုံအခန်းမှာ အထူး စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ နတ်မောက်မြို့သို့ရောက်စဉ်က ဗိုလ်ချုပ်၏မျိုးရိုးအစဉ်အဆက်နှင့်တကွ နတ်မောက်မြို့ ရာဇဝင်အချက်အလက်ကလေးများကို စုဆောင်း ရှာဖွေ၍ ရေးသားထားခြင်းမှာလည်း မှတ်သားဖွယ်ရာပင် ဖြစ်သည်။

ဦးပုကလေး၏ စာအုပ်ငယ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ပင်ကိုသဘာဝစိတ်ဓာတ်နှင့် အနေအထိုင် အပြောအဆိုတို့ကို အမှန်အတိုင်း ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ ဓာတ်ပုံရိုက်ထားခြင်းတစ်ခုဖြစ်လေရာ စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်ရှုသင့်သောစာအုပ် ဖြစ်သတည်း။

ဗိုလ်ထွန်းလှ
၁၉၄၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်။

မိတ်ဆက်နိဒါန်း

ဦးပုကလေး ရေးသား စီရင်သော "ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ" ဟူသော စာအုပ်များသည် တတိယတွဲပင် ပုံနှိပ်ပြီးစီးခဲ့လေပြီ။ ထိုစာအုပ်များမှာ စာအုပ်မည်ကာမဟုတ်ဘဲ အကြောင်းအခွင့်သင့်တိုင်း ပြန်လည် ဖတ်ရှုရမည့် ထာဝရကျမ်းကြီးများ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မြန်မာ့ခေါင်းဆောင်မျှသာမက၊ အာရှခေါင်းဆောင်မျှသာမက ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်ဟု နိုင်ငံတိုင်းကပင် အသိအမှတ်ပြုလျက် ရှိပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၏ အတွင်းရေးကိစ္စများ၊ စိတ်နေသဘောထားများ၊ ဆောင်ရွက်မှုများကို အခွန့်ရှည်စွာ ရေးသားထားအပ်သည်မှာ အထူးပြောဖွယ်မလိုပေ။ အေဘရာဟင်လင်ကွန်း၏ အတွင်းရေးကိစ္စများ၊ စိတ်နေသဘောထားများ၊ ဆောင်ရွက်မှုများကို အမေရိကန်အမျိုးသားများသာလျှင်မက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးကပင် လေးလေးစားစား သိလိုကြ၍ ဖတ်ရှုကြရသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်တွင် နယ်လ်ဆင်တို့၊ ဂလက်စတုံတို့၊ ရုရှားပြည်တွင် လီနင်တို့၊ စတာလင်တို့၊ ပြင်သစ်ပြည်တွင် နပိုလီယံတို့၊ မာရှယ်ဖော့(ရှ)တို့ အစရှိသော အာဇာနည်ကြီးများကိုလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် ကမ္ဘာက လေ့လာခဲ့သည်။ လေ့လာလျက်ရှိသည်။

မြန်မာ့အာဇာနည်ကြီးတစ်ဆူဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုလည်း မြန်မာကသာမက ကမ္ဘာကပင် သိလိုမြင်လိုပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဦးပုကလေး၏ "ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ" မည်သော ကျမ်းများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုသင့်လှပေသည်။

ဦးပုကလေး၏စာအုပ်ကို ဖတ်ရခြင်းသည် အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုဖတ်ရသလိုလို၊ ဝတ္ထုကိုဖတ်ရသလိုလို၊ သတင်းစာကိုဖတ်ရသလိုလို အရသာခံလှသည်။ ထိုစာအုပ်ကို ဘယ်သူသည် ဗိုလ်ချုပ်၏ အတွင်းသဘောကို ဖောက်ထွင်း၍ မြင်နိုင်၏။ ဗိုလ်ချုပ်၏ သူမတူသော ဉာဉ်ကလေးတစ်မျိုး

ကို ချစ်လာ၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကို ပို၍ ကြည်ညိုစိတ်ပွားလာ၏။ ဤအကျိုးများကို စာဖတ်သူများ ခံစားရရှိပါလျှင် ဦးပုကလေး၏ ရေးရသော အာသီသသည် ပြည့်ဝပေမည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆ၏။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့ကြီး၏ လုပ်ငန်းများ မည်မျှကြီးကျယ်ပုံကို အခြားနိုင်ငံများနှင့် စံတင်မှသာလျှင် ပိုမို ထင်ရှားပေမည်။ မြန်မာပြည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့ကြသော ဗီယက်နမ်နှင့် အင်ဒိုနီးရှားပြည်သူတို့သည် မျှော်မှန်းသော ပန်းတိုင်သို့ ယခုထက်တိုင် မရောက်ကြသေး။ တိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲလျက်ပင် ရှိကြသေး၏။ မြန်မာပြည်မှာမူကား မျှော်မှန်းခဲ့သော ပန်းတိုင်သို့ ထိုပြည်များထက် စောစွာ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ရပေသည်။ ဤသည်လျှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏လုပ်ငန်းရပ်သည် မည်မျှ ထုထည်ကြီးမားကြောင်းကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

၄-၃-၄၈

ကုလသမဂ္ဂ

နယူးယောက်

၁၉၇၂။

နိဒါန်း

‘ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ’ စာအုပ် ပထမတွဲကို ဖတ်ပြီးသူများအဖို့ ဤဒုတိယတွဲအကြောင်း အထူးပြောနေစရာလိုတော့မည် မဟုတ်ပေ။

ပစ္စုပ္ပန်ခေတ် ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးသမိုင်းကို စာတင်၍ ရေးသားသည်ရှိသော် ‘ဗမာပြည်ဖွား တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချင်းချင်း သွေးစည်းပြီး ညီညွတ်မှုချစ်ကြည်ရေးအတွက် အဘယ်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်သည် အချိန်အနည်းဆုံးတွင် အများဆုံး လုပ်ဆောင်ခဲ့လေသနည်း’ ဟူသော မေးခွန်းတစ်ရပ်သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်။ ထိုမေးခွန်းကို အထူး စဉ်းစား၍မနေဘဲ မဆိုင်းမတွ ကျွန်ုပ် ဖြေကြားလိုပေသည်။

ကျွန်ုပ်၏အဖြေကား ‘ဗမာ၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ကြိန်ဖော့ စသော တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သွေးစည်းမိအောင် ချစ်ကြည်ရေးကို အများဆုံး စွမ်းဆောင် ကြိုးပမ်းခဲ့သူမှာ မကြာမီက ရေတိမ်နစ်ခဲ့ရှာသော ကျွန်ုပ်တို့၏ဆရာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပင် ဖြစ်သည်’ ဟူသတည်း။

အကြောင်းသင့်၍ ဗိုလ်ချုပ်၏အကြောင်းကိုပါ အနည်းငယ် ရေးရပေဦးမည်။ ဗိုလ်ချုပ်တွင် ထူးခြားသော အရည်အချင်းတစ်ခု ရှိ၏။ ၄င်းကား သူ၏ နှာမည်ကြားရုံနှင့် ချစ်ခင်ကြည်ညိုမိသူပေါ်သလောက် မမြင်ဘူးသူများသည် မြင်မြင်ချင်းပင် သူ့အား ချစ်ခင်လေးစားပြီး ကြည်ညိုအားကိုးလိုစိတ် တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သော သတ္တိထူးပင်တည်း။

ထို့ကြောင့်ပင် အိန္ဒိယပြည်ထုတ် ‘ဖိုရမ်း’ (Forum) အမည်ရှိ ရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်တွင် (General Uaung San, of Burma.) **‘ဗမာပြည်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဦးအောင်ဆန်း’** ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သူ၏အကြောင်း ရေးသားရာ၌ . . .

‘ဂန္ဓီကြီးကဲ့သို့လည်း ဘာသာရေးကြောင့် ကြည်ညိုခံရသူ

မဟုတ်၊ နေရူးကဲ့သို့လည်း နိုင်ငံရေးမျက်စိ အလွန်အမြင်ကျယ်ကာ ဗဟုသုတစွယ်စုံမြောက်သူလည်း မဟုတ်၊ ဆာဒါပတေးကဲ့သို့လည်း စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်း၌ ထူးချွန်စွာ စွမ်းဆောင်နိုင်သူလည်း မဟုတ်။ သို့သော် ဂျင်နရယ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာလူထု၏ ချစ်ကြည်ညိုမှု၊ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကိုခံယူရာ၌ ဂန္ဒီ၊ နေရူး၊ ဆာဒါပတေး သုံးယောက်ပေါင်းထားသည်နှင့် ညီမျှလေသည်။ (ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးနှင့် စည်းရုံးညီညွတ်မှု တည်ဆောက်ရေးဗိသုကာကျော် ရဲဘော်အောင်ဆန်း ကျဆုံးခြင်းကြောင့် ဗမာပြည်အတွက် လည်းကောင်း၊ အာရှတိုက်တစ်ခုလုံးအတွက် လည်းကောင်း ကျွန်ုပ် ဝမ်းနည်းကြေကွဲပြီး နှမြောတသ၍ မဆုံးနိုင်ပါ)' ဟု အချစ်ဆုံးအဖော်သူငယ်ချင်းနှင့် ကွဲရသောကလေးငယ်ပမာ ငိုကြွေးခဲ့သော ပဏ္ဍိတ်နေရူးသည် အောင်ဆန်း၊ ဂျာရီယား၊ ဟိုချီမင်း စသော ရဲဘော်ခေါင်းဆောင်များ၏ အကူအညီဖြင့် ငြိမ်းချမ်းသော ကမ္ဘာတွင် သာယာဝပြောသော အရှေ့အာရှနိုင်ငံသစ်ကြီးကို သူ၏စိတ်ကူးတွင် တည်ဆောက်ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်လေသည်။

ဟူ၍ အရှေ့အာရှ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ရာ၌ ထူးခြားစွာ စွမ်းဆောင်လတ္တံ့သော ဗိသုကာကျော်တစ်ဦး ကျဆုံးခဲ့ပုံ နှမြောတသလျက် ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဗမာပြည်တွင် နယ်ချဲ့စနစ်၏ အကြီးဆုံးသော အမွေအနှစ်တစ်ခုကား နိုင်ငံတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု အချင်းချင်းသော်လည်းကောင်း၊ လူနည်းစုများနှင့် ဗမာပြည်မနေ လူထုနှင့်သော်လည်းကောင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားကာ မသင့်မတင့် မညီညွတ်မှု၊ တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦး ယုံကြည်ခြင်းကင်းမဲ့မှုများ အလိုလို ပေါ်ပေါက်လာခြင်းပင်ဖြစ်လေရာ ထိုသို့ ဗမာလူမျိုးနှင့် တိုင်းရင်းသားများ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားမှုတွင် ကရင်-ဗမာအရေးသည် အောက်ဗမာပြည်တွင် အဓိက ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိလေသည်။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်မှု အရေးတော်ပုံကြီး စစ်ဆင်သော ၁၉၄၅ ခုနှစ်နွေဦးပေါက်သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကရင်-ဗမာ သွေးစည်းရေးလုပ်ငန်းကြီးသည် အဆုံးသတ် ခြယ်လှယ်ခြင်း ပြီးဆုံးခဲ့လေသည်။

ထိုမျှမကသေး၊ ဖက်စစ်ဂျပန်တို့အား စစ်မျက်နှာအရပ်ရပ်၌ ကရင်-ဗမာ ရဲဘော်များသည် ပခုံးချင်းယှဉ်ကာ သေအတူယှဉ်မကွဲ တညီတညွတ်တည်း တိုက်ခိုက်လျက်ရှိစဉ် ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင် ဦးစီးသော ရှေ့တန်းစစ်ဌာနချုပ် နယ်ပယ်ဖြစ်သော သရက်ခရိုင်စစ်ကြောင်းတွင် ရှပ်ရှပ်ချွံချွံ တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသော ချင်းအမျိုးသား ရဲဘော်များကိုပါ ထူးခြားစွာ တွေ့ရလေသည်။

သူတို့လည်း ကရင်-ဗမာ ရဲဘော်များနှင့်အတူ ဖက်ဆစ်ဂျပန်အား ဝိုင်းကူ၍ တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်နေကြသည်။ ဘာကြောင့် ဤမျှ သူတို့ညီညွတ်သွေးစည်းမိကြလေသနည်း။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးစစ်ပွဲကို ခေါင်းဆောင်နေသော သေနာပတိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည်ဖွား တိုင်းရင်းသားအားလုံးအပေါ် ညီရင်းအစ်ကို သွေးမျိုးဉာတိအစစ်ကဲ့သို့ ယူဆထားလျက် တိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးကို မည်သည့်ဘက်မျှ မငဲ့ညာဘဲ အဂတိတရား ကင်းရှင်းစွာ ထာဝစဉ် စောင့်ရှောက် ကာကွယ်ပေးလိမ့်မည် ဟူသော အသိဉာဏ်သည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ ဦးနှောက်တွင် စွဲမြဲလျက်ရှိလေပြီဖြစ်ရကား 'ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက် ရှိသမျှကာလပတ်လုံး ငါတို့တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတွေ ဘာမှစိုးရိမ်စရာမရှိ' ဟူသော တွေးတောချက်ကလည်း သူတို့တစ်တွေအား နှစ်သိမ့်စေကာ ဗမာများနှင့် ရဲရဲကြီးလက်တွဲကာ လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်ကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီး၍ (ဖဆပလ)အဖွဲ့ချုပ်ကို ဗိုလ်ချုပ်ပင် သဘာပတိပြုလျက် အထင်အရှား တည်ထောင်လိုက်သောအခါ ကရင်၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ မွတ်စလင် စသော လူမျိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူငယ်အစည်းအရုံး၊ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားသမဂ္ဂအစည်းအရုံး၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ မီးသတ်အဖွဲ့ စသော လူထုအသင်းအပင်းများတို့သည် တစ်ခဲနက် ဝင်ရောက် စုရုံး၍ (ဖဆပလ) အလံတော်အောက်သို့ ခိုလှုံရန် လာခဲ့ကြပေသည်။

အောက်မြို့ကျေးရွာမှ တိုင်းရင်းသား လူထုအကျိုးကို မားမားမတ်မတ် သည်ပိုးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအမည်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ယောက်၏ ကျော်စောသော နာမည်ဂုဏ်သတင်းသည် ဗမာပြည် အရှေ့မြောက်ဖျားရှိ မြင့်မားညို့မှိုင်း၍နေသော ကချင်တောင်ကြီးများဆီသို့လည်း ပဲ့တင်ရိုက်၍ လာပြန်လေရကာ ၎င်းတောင်ကြီးများ တစ်ဝန်းရှိ ကချင် (ဂျိန်ဖော့) အမျိုးသားတို့သည်လည်း မြန်မာခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်အား တွေ့ချင်၊ မြင်ချင်၊ အားကိုးချင်သည့်စိတ်တွေ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လျက် ၁၉၄၆ ခုနှစ်ဦးတွင် မြစ်ကြီးနား၌ပြုလုပ်သော ကချင် (မနောပွဲ)

ကြီးသို့ပင် ဗိုလ်ချုပ်အား ဖိတ်မန္တကပြုခဲ့လေသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်တွင် ကျင်းပသော ဖဆပလ ပြည်လုံးကျွတ်ညီလာခံကြီးနှင့် တိုက်ဆိုင်နေ၍ ဗိုလ်ချုပ်မှာ မသွားနိုင်ခဲ့ရှာပေ။

တစ်ဖန် ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ကမ္ဘောဇတိုင်း လဲချားနယ်၌ ကျင်းပသော (ပင်လုံကွန်ဖရင့်) ၌လည်း တိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့သည် ဗိုလ်ချုပ်အား အထူး တောင့်တခဲ့ကြသေး၏။ ဤတွင်လည်း ဗိုလ်ချုပ်မှာ ရခိုင်ပြည်၌ ခရီးလွန်နေ၍ အချိန်မီ မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။

သို့ရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတို့ နေထိုင်ရာ နယ်ပယ်များ၌ ဗိုလ်ချုပ်သည် မည်မျှ စိတ်ပါဝင်စားသည်ကိုကား သူ အစိုးရအဖွဲ့ထဲ ဝင်ပြီးသည့်အချိန်မှသည် နောက်ဆုံး သူ ရေတိမ်နစ်ခဲ့သည်အထိ ဗမာပြည် တောင်တန်းဒေသ နယ်စွန်နယ်ဖျားဟူသမျှကို အလွန် ဆင်းရဲပင်ပန်းခံကာ တရကြမ်း ခရီးထွက်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ထင်ရှားစေခဲ့လေသည်။

ယခု ဗိုလ်ချုပ်ခမျာမှာ သူကိုယ်တိုင် စတင် အုတ်မြစ်ချကာတည် ဆောက်ခဲ့သော လွတ်လပ်ရေးဗိမာန်ကြီးသို့ ရောက်လုနီးမှ ကျဆုံးသွားရ ရှာလေရာတွင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၊ လူထုဆင်းရဲသားများ၊ ရဲဘော် များက ဝမ်းနည်းကြေကွဲသလောက် ကရင်၊ မွန်၊ ချင်း၊ ဂျိန်ဖော့ စသော တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုတို့ပင်လည်း သူတို့အဖို့ အကြီးဆုံးသော ဆုံးရှုံး ခြင်းတစ်ရပ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေပြီဟု နှမြောတသ ယူကျုံးမရဖြစ်ခဲ့ကြ ရရှာလေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကျဆုံးပြီးသည့် နောက်တစ်နေ့ (၂၀-၇-၄၇) နေ့တွင် ဒူဝါကြီးဆမားဆင်ဝါနော်သည် တာဝါလိန်းအိမ်ရှိ ဗိုလ်ချုပ်ရုပ်ကလာပ် ကို မြင်ရသောအခါ ဣန္ဒြေမဆည်နိုင်တော့ဘဲ မျက်ရည်ပေါက်ကြီးများ ကျရှာလေတော့သည်။ ဤသို့လျှင် စစ်မက်တိုက်ခိုက်မှုကို ဝါသနာပါ၍ ခက်ထန်သော စိတ်ကြမ်းရှိသည်ဟုဆိုကြသော ဒူဝါကြီးပင်လျှင် မျက်ရည် ကျလောက်အောင် ယူကျုံးမရဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

ဗမာပြည်မမှလူထုနှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတို့၏ သွေးစည်းမှု ပန်းချီကားကြီးကို တပင်တပန်း အကြိမ်ကြိမ် မွမ်းမံရေးဆွဲခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ် သည် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပင်လုံကွန်ဖရင့်တွင် ၎င်းပန်းချီကားကြီး၏ အဆုံးသတ် ခြယ်လှယ်ခြင်းများ ပြီးမြောက်ခဲ့လေသည်။

ထိုသို့ ဗိုလ်ချုပ်သည် မြန်မာတိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့ သွေးစည်း ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ သူ ကြိုးစားပမ်းစားသွားခဲ့ရသော ခရီးစဉ်ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည့်မှတ်တမ်းကိုညွှန်ရလျှင် ဤဦးပုကလေး ၏ စာအုပ်ကိုပင် ပြရပေလိမ့်မည်။

မြိတ်မှအစ မြစ်ကြီးနားအဆုံး (ရခိုင်နှင့် ကရင်နီနယ်ပါမကျန်) ဗမာတစ်ပြည်လုံး ဗိုလ်ချုပ်ခရီးသွားခဲ့သမျှ အတူလိုက်ပါရသော ဦးပု ကလေးသည် ဤမှတ်တမ်းစာအုပ်ငယ်ကို ရေးသားခြင်းဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အား အလေးပြုလိုက်ခြင်းတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပေသတည်း။

ဗိုလ်ထွန်းလှ
၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်။

ပထမအကြောင်းပြ

ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရမှုသည် လူထုညီညွတ်မှု၊ တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်းညီညွတ်မှုသာ ပဓာနဖြစ်သည့်အတိုင်း ဗိုလ်ချုပ်သည် ၁၉၄၆ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၄) ရက်နေ့မှ စတင်လျက် ခရီးပြင်းထွက်ကာ ညီညွတ်ရေး အင်အားကြီးမားရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ကြိုးပမ်းခဲ့ရာ တစ်တိုင်းပြည်လုံး အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် အုံကြွလျက်လာခဲ့၏။

တောင်တန်းနယ်များမပါသော ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးမှာလည်း အရေးပါအရာရောက်သော လွတ်လပ်ရေးမျိုး မဟုတ်နိုင်ပြီဟု ယူဆပြီး ဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်သည် ဗမာပြည်မနှင့် တောင်တန်းနယ်များ ပူးပေါင်းရေးတိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ ဗြူရိုကရက် နယ်ချဲ့သမားတို့က တောင်တန်း နယ်သားတို့အား နှစ်ပေါင်း(၆၀)ကျော် တုပ်နှောင်ထားသော ကြိုးများကိုလည်း ဖြတ်တောက်ခဲ့၏။ သူတို့၏လှည့်ပတ်ရာ ဝဲသြဃအတွင်း သက်ဆင်းကျရောက်နေသော တောင်တန်းနယ်သားတို့အား ကယ်တင်ခဲ့၏။ ဗမာများနှင့် တောင်တန်းနယ်သားတို့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အထင်မှား အမြင်မှားဖြစ်အောင် ကြံဆောင် သွေးခွဲမှုများကိုလည်း ပယ်ဖျက် ရှင်းလင်းခဲ့၏။

တောင်တန်းနယ်တိုက်ပွဲကြီး၌ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ကျွန်ုပ်အား ဗိုလ်ချုပ် ပြောစကား ဟောတရား နှင့် သဘောထားတို့ကို ဆက်လက် ရေးသားရန် မိတ်ဆွေအများ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ဗိုလ်ချုပ်အား လေးစားစွာနှင့် ဤစာအုပ် ဒုတိယတွဲကို ဆက်လက် ရေးသားရပေသတည်း။

ဦးပုကလေး
၁၃၀၉ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၉ ရက်။

ဒုတိယအကြောင်းပြ

ကျွန်ုပ်တို့ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဗမာတစ်ပြည်လုံး ခရီးကြမ်းထွက်ကာ လူထုညီညွတ်မှုနှင့် လူမျိုးရေးညီညွတ်မှု နိုင်ငံရေးတရားများ ဟောကြားရာ၌ ‘ဗိုလ်ချုပ်၏ အပါးတော်မြဲ သတင်းထောက်’ အဖြစ်နှင့် ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါခဲ့ရသော ကျွန်ုပ်သည် ဗိုလ်ချုပ်၏သဘောထား၊ သူ၏ပြောစကားနှင့် သူ့သဘောတရားတို့ကို ရေးသားကာ ‘ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ’ အမည်တပ်ဆင်လျက် ‘ပထမစာစောင်’ နှင့် ‘ဒုတိယစာစောင်’ တို့ကို ရေးသား ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ကြွင်းကျန်ရှိနေသေးသော မှတ်သားဖွယ်အချက်တို့ကို ဆက်လက် ရေးသားရန် မိတ်ဆွေအများ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ဤ ‘တတိယစာစောင်’ ကို ရေးသားရပြန်ပါ၏။

ဗိုလ်ချုပ် ဘိလပ်သွားခါနီး အပါးတော်မြဲ ဗိုလ်ထွန်းလှ လိုက်ပါရန် သေချာသောအခါ ကျွန်ုပ်က ‘ဗိုလ်ထွန်းလှ၊ ဗိုလ်ချုပ်၏ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ချက်မှန်သမျှကို နောင်လာနောင်သားတို့အတွက် မှတ်တမ်းတင်ရန်မှာ ကျုပ်ဝတ္တရားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ‘ဗိုလ်ချုပ်၏ လန်ဒန်သွားမှတ်တမ်းကို မှတ်ဖြစ်အောင်မှတ်၊ ရေးဖြစ်အောင်ရေးခဲ့ပါ’ ဟု အပူကပ်လိုက်သောအခါ ‘အာမဘန္တေ’ ဟု. ပြန်၍ ရွတ်လိုက်သေး၏။

ဗိုလ်ချုပ် ဘိလပ်မှပြန်ရောက်လာသောအခါ ဗိုလ်ထွန်းလှက ရဲဘော်တို့ခေါ်လေ့ရှိသောအမည်ဖြင့် ‘ကိုင်း…အဘ၊ ရော့…’ (ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ တုယှံ ခိပ္ပမေဝ သမဇ္ဈတု) ဟု ဆုနှင်းကာ ဗိုလ်ချုပ်အမှူးပြုသော ကိုယ်စားလှယ်တော်များ၏ လန်ဒန်သွားမှတ်တမ်းကို ကျွန်ုပ်အား ပေးအပ်လေ၏။

၎င်းမှတ်တမ်းကို ရရှိသောအခါ ကျွန်ုပ် အထူး ဝမ်းသာမိ၏။ ဗိုလ်ထွန်းလှအပေါ် အထူးကျေးဇူးတင်မိ၏။ သူကား ဝတ္တရား

ကျေပါပေသည်ဟု ချီးကျူးမိ၏။ သူရေးသားသော ‘လန်ဒန်သွားမှတ်တမ်း’ မှာ ကြည်နူးလွမ်းဆွတ်ဖွယ်၊ မှတ်သားဖွယ်၊ ရယ်ရွှင်ဖွယ်များနှင့် တကွ ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်အမျိုးမျိုးတို့ ပါရှိသဖြင့် အထူး စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ဗိုလ်ထွန်းလှသည် ‘တက္ကသိုလ်နေဝင်း’ အမည်နှင့် စာနယ်ဇင်းလောကကြီး၌ ဆောင်းပါးအမျိုးမျိုး ရေးသားခဲ့ပေတာပဲဟု မှတ်ချက်ချမိ၏။

တက္ကသိုလ်နေဝင်းကား တက္ကသိုလ်စာပေ ဝါသနာပါသူများထဲတွင် စစ်တိုက်ခြင်းကဲ့သို့သော စွန့်စားမှုမျိုး၌ ဝါသနာပါလှ၍ စစ်မြေပြင်ရောက် စစ်သားများထဲတွင် စာပေဝါသနာအပါဆုံး စိတ်ကူးအယဉ်ဆုံး ‘ဝါ’ The most soldeirs-like of university literateurs and the most literary of PBF soldiers ဟု ဆိုလျှင် သူ၏ လူပုံသဏ္ဌာန်ကို အနီးဆုံး ဖော်ပြရာရောက်ပေမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အလွန်တရာ တောတောင် ထူထပ်သည့် အင်ဖာတိုက်ပွဲကြီးတွင် ကိုယ်တိုင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရသော စွန့်စားခန်း၊ လွမ်းခန်း၊ ဆွေးခန်း၊ ပျော်ရွှင်ခန်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းလျက်ရှိသော **အင်ဖာတိုက်ပွဲဝတ္ထုကြီး** ရေးခဲ့သည်ကို တွေ့လိုက်ရသေး၏။

ကျွန်ုပ် သိရသလောက်မှာ သူသည် ငယ်စဉ်က ဗမာစာသင်ကျောင်း၌ပင် ကျနစွာမနေခဲ့ရ။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင် စာသင်ကျောင်းမှာ သာနေခဲ့ရပြီး ဗမာစာကို ကောင်းစွာမသင်ခဲ့ရ၊ ခေတ်စမ်းပုံပြင်ကဲ့သို့သော စာအုပ်မျိုးကိုသာ သင်ကြားကာ (၁၀) တန်းအောင်ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။ သို့သော် သူ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သောအခါ မြန်မာစာတွင် အခြား (ဗိုလ်ကျောင်းထွက်) များကဲ့သို့ ညံ့ဖျင်းခြင်းမရှိရုံသာမက တက္ကသိုလ် ဗမာအသင်းကြီးမှ ကျင်းပသည့် ဗမာစာပေပြိုင်ပွဲတစ်ခု၌ပင် ပထမဆု ဆွတ်ပျူခဲ့သည်ကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ကျောင်း၌ သူ ကောင်းစွာ မသင်ခဲ့ရသော မြန်မာစာကို သူ့ဘာသာသူ ကြိုးစားလေ့လာခဲ့ကြောင်း ထင်ရှား၏။

မြန်မာဘုရင်မင်းမြတ် လက်ထက်တော်အခါက ကင်းဝန်မင်းကြီး ကြီးမှူးသော ဘုရင်မင်းမြတ်၏ ကိုယ်စားလှယ်တော် သံကြီး၊ တမန်ကြီးတို့ ဘိလပ်သို့သွားရောက်ရာတွင် ‘ကင်းဝန်မင်းကြီး လန်ဒန်သွားမှတ်တမ်း’ ကို ရေးသားထားခဲ့သည့်အတွက် နောက်သားနောက်လာ အဆက်ဆက်တို့ ကျေးဇူးများခဲ့ရ၏။ ယခုလည်း တကယ့် လူထုခေါင်းဆောင်ကြီး (ဗမာများနှင့်တကွ တိုင်းရင်းသားအားလုံးတို့၏ အကြည်ညိုအခံရဆုံး၊ အလေးစားအခံရဆုံးသော ခေါင်းဆောင်ကြီး) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကြီးမှူးသည့် ကိုယ်စားလှယ်တော်ဝန်ကြီးများသည် ဗမာနိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဘိလပ်သို့ ထွက်သွားရာ၌လည်း ‘ဗိုလ်ချုပ်၏ လန်ဒန်သွားမှတ်တမ်း’ ကို နောက်လာနောက်သားတို့၏အကျိုးကို မျှော်ကိုးလျက် ‘ငါတို့ ဗိုလ်ချုပ် ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ’ ဤ တတိယစာစောင်တွင် ထည့်သွင်းထုတ်ဝေလိုက်ရပေသတည်း။

ဦးပုကလေး